Ірина Юзвенко

МИСТЕЦЬКЕ БУДІВНИЦТВО В УКРАЇНІ В РЕВОЛЮЦІЙНУ ДОБУ (БЕРЕЗЕНЬ 1917–1921 РР.)

Загальне національне піднесення, в якому жила інтелігенція у 1917 р. призвело до консолідації українських художників, скульпторів та архітекторів, які прагнули у своїй творчістю повернутися до національного коріння. Вибух Лютневої революції 1917 р. утворив ланцюгову реакцію в «національних окраїнах» Російської імперії, що в свою чергу вилилося в низку революцій національно-державницького характеру.

Революційні події сприяли зростанню інтересу широкого загалу до культури і мистецтва, історії визвольної боротьби українського народу. Стараннями студентів Харківського університету та діячів культури Харкова в місті було створено Музей історії революції, до якого зібрано значну кількість предметів старовини та документів, що відображали розвиток українського революційного руху в часовому проміжку від XVIII ст., від наростання революційних настроїв внаслідок антиукраїнської політики царизму – до кінця XIX ст., утворення українських політичних партій та боротьби за самовизначення українського народу [51, с. 164].

Внаслідок активності численних громадських діячів систему музеїв в України протягом року було значно розширено. Про це свідчить також зростання зацікавленості керівництва УНР, яке виділило на розвиток музейної мережі 2,094 млн. карб.

Поширеним явищем у художній сфері цього періоду стала організація етнографічних виставок, де було широко представлене народне образотворче мистецтво. Найбільш відомою стала виставка «Народне мистецтво Галичини і Буковини», організована в липні 1917 р. в Києві за посередництва крайових комісарів західноукраїнських земель О. Лотоцького, П. Зайцева, К. Широцького та крайового комісара Тимчасового уряду в Галичині і Буковині Д. Дорошенка. На ній кияни вперше мали змогу ознайомитися із мистецтвом Галичини та Буковини, доти майже не знаним [1, с. 117].

Роки відновлення української державності стали періодом рішучих заходів щодо становлення національного музично-драматичного життя. За Гетьманату тривала активна праця по заснуванню національної опери і підготовці відкриття сезону. Вже у серпні 1918 р. були перекладені українською мовою опери: «Галька», «Фауст», «Травіата», «Черевички», «Казки Гофмана», «Богема», «Продана наречена», «Русалка», «Сільська честь», «Жидівка», «Мадам Батерфляй». У 1918 р. в країні було створено десятки аматорських драматичних і музичних театрів та молодіжних колективів. Утверджувалася українська театральна і музична критика. Отже, національне мистецтво перебувало у постійному творчому пошукові

свого розвитку, нових форм і видів театральної та музичної культури [2, с. 67].

Влітку 1917 р. у мистецькому середовищі виникла ідея про заснування Української Академії мистецтв, що мала об'єднати прогресивні творчі сили для розвитку сучасного українського мистецтва. Комісію із заснування Академії мистецтв очолив відомий мистецтвознавець та художник Г. Павлуцький, вона працювала в будинку Центральної Ради. 8 вересня 1917 р. відбулися вибори викладацького складу академії, на яких першими професорами було обрано Г. Нарбута, А. Манєвича, М. Бойчука, М. Жука, О. Мурашко, М. Бурачека, В. та Ф. Кричевських. Урочисте відкриття Української Академії мистецтв відбулося 22 листопада 1917 р. у великій залі Педагогічного музею. Першим ректором новоствореного навчального закладу став Ф. Кричевський [1, с. 203].

1918 рік був роком піднесення театрального життя й формування нового українського театру. У сезоні 1918–1919 рр. у Києві існував Український Національний театр, який за Гетьманату отримав державного статусу і містився у Троїцькому Народному Домі. Керівництво театром здійснював метр національного мистецтва М. Саксаганський, а серед його акторів були знамениті М. Заньковецька та Л. Ліницька. У процесі становлення українського національного театру склалося чимало талановитих художніх колективів. Оригінальним явищем був «Молодий театр», заснований 1916 р. під накрою «Студія» на чолі з Л. Курбасом. За Гетьманату 1918 р. у Києві було засновано й Державний Драматичний театр на чолі з режисерами Б. Кривеньким та О. Загаровим.

Особливості формування та реалізації державної політики у сфері кіномистецтва українських урядів у добу української національної революції 1917–1920 рр. мали прогресивний характер і були достатньо вагомими. Саме в ці роки кіно пройшло шлях від маловідомого аматорсько-технічного до популярної й доступної для користування широкою аудиторією культурно-мистецької сфери, яка привертала до себе мільйони глядачів. Посилення матеріальної бази кінематографії, приплив до неї кваліфікованих спеціалістів, акторів сприяли тому, що протягом 1919–1920 рр. були відзняті численні художні, наукові, документальні кінофільми на українську тематику. Усього протягом першої половини 1919 р. українські кінематографісти відзняли майже 100 різноманітних кінострічок, а за 1920 р. – вдвічі більше. Загальний же фонд кінопрокату на цей час нараховував 4,2 тис. найменувань кінофільмів, з яких художніх було 1,2 тис., решта – інших жанрів. Завдяки послідовному впровадженню державної політики щодо розбудови мережі кінотеатрів на кінець 1920 р. у містах України було створено або модернізовано майже 200 стаціонарних кінотеатрів, а на селах постійно працювало понад 100 пересувних кіноустановок [3, с. 167].

Постало також питання щодо реставрації окремих архітектурних пам'яток. В першу чергу восени 1917 р. було видано наказ, в якому уряд

забороняв нищення старовинних споруд. Паралельно було створено реставраційну комісію і виділено 25 тис. карб. на охоронні роботи. Було складено список тих споруд, що підлягали реставрації (всього близько 100 одиниць), до якого увійшли Золоті ворота, Андріївська церква, Михайлівський собор, Маріїнський палац та ряд інших споруд Києва, Харкова, Чернігова, Переяслава, Кам'янця-Подільського та інших міст. Серйозних пошкоджень будівлям Києва завдав артилерійський обстріл міста військами Муравйова в січні 1918 р. в ході українсько-радянської війни.

Поруч зі збереженням та реставрацією старовинних пам'ятників виникла потреба відкриття нових, сучасних пам'ятників, що відповідають духові часу. Улітку 1917 р. склалася робоча група скульпторів, що розробила ряд проєктів пам'ятників видатним громадським та політичним діячам, зокрема українським гетьманам та ватажкам селянсько-козацьких повстань XVII–XVIII ст. Ці проєкти були довгостроковими, вимагали часу і реалізувати їх планувалося за кілька років. Водночас виникла проблема пошуку місць під нові пам'ятники.

Усе це сприяло повноцінному національно-культурному відродженню українського народу та подальшому розвитку державної гуманітарної політики в посткомуністичний час і надало можливість зробити вагомий внесок діячів української кінематографії у розвиток світового кіномистецтва, перетворити Україну в активного творця загальнолюдських духовних цінностей.

Список використаних джерел

1. Розовик Д. Ф. Українське культурне відродження в роки національно-демократичної революції (1917–1920). К. : ВПЦ «Київський ун-т», 2002. 310 с.
2. Український драматичний театр. Нариси історії / ред. кол. М. Т. Рильський та ін. К., 1957. 877 с.
3. Історія української культури : збірник матеріалів і документів / за ред. М. С. Клапчука, В. Ф. Остафійчука. К., 2000. 240 с.

Наталія Юрченко

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙ У НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ

У теперішньому сучасному світі без використання інноваційних технологій важко уявити освітній процес. Саме тому, пошук нових ефективних форм, методів та засобів навчання, зокрема, математики, є особливо актуальним для вчителя.

Впровадження в освітній процес з поряд з традиційним педагогічним